

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2294

Vragen van het lid **Kostić** (PvdD) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *de brief «Uitkomst overleg over misstanden inzet flexkrachten en arbeidsmigranten in vleessector»* (ingezonden 27 juni 2024).

Antwoord van Minister **Van Hijum** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 19 augustus 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 2174.

Vraag 1

Heeft u overwogen om een algeheel verbod op uitzenden in de vlees-, en pluimveesector in te stellen? Zo ja, wat is uw afweging geweest om dit niet te doen?¹

Antwoord 1

In de brief aan uw Kamer van 13 juni jl. heeft mijn voorganger aangegeven wat er met de uitzend- en vleessector is afgesproken en dat er op die actiepunten voor de zomer vorderingen te melden moeten zijn en/of vervolgsafspraken moeten zijn gemaakt.² Toegezegd is dat de Kamer hier na de zomer opnieuw over zal worden geïnformeerd. Hiertoe blijf ik in gesprek met de vlees- en uitzendsector en de betrokken stakeholders. Indien resultaten op de actiepunten die ik met de sectoren heb afgesproken achterblijven, zullen aanvullende maatregelen volgen.

Vraag 2

Deze malafide uitzendbureaus zijn al vele jaren actief en het is de partijen in de vleessector tot nu toe niet gelukt om uitbuiting van deze mensen tegen te gaan, wat maakt dat u er vertrouwen in heeft dat dit nu anders zal zijn?

Antwoord 2

Zowel de vlees- als ook de uitzendsector hebben tijdens het gesprek met mijn voorganger aangegeven het signaal van de Arbeidsinspectie over ontslag op staande voet uiterst serieus te nemen. De sectoren zijn met voorstellen gekomen om maatregelen te treffen om dergelijke misstanden te voorkomen. Ik zie hierin de motivatie van de sectoren om de geconstateerde problemen

¹ Kamerstuk 25 883, nr. 492.

² Brief Uitkomst overleg misstanden inzet flexkrachten en arbeidsmigranten in vleessector

aan te pakken en malafide uitzendbureaus te weren.³ Daarnaast blijf ik met afgevaardigden van de uitzend- en vleessector in gesprek om de voortgang te bespreken van maatregelen waarmee misstanden moeten worden tegengegaan en aangepakt.

Vraag 3

Bent u bereid uw opvolger te vragen de Kamer uiterlijk in september te informeren over de gang van zaken op dit onderwerp?

Antwoord 3

Ja. Uw Kamer informeer ik, zoals aangegeven in de eerdergenoemde Kamerbrief, na de zomer over dit onderwerp. Ik betrek hierin ook de uitkomsten van vervolggesprekken die met vertegenwoordigers van de vlees- en uitzendsector worden gevoerd.

Vraag 4 tot en met 9

U geeft aan dat nog voor de zomer een meldpunt zal worden ingesteld voor misstanden in de vleessector, is het de bedoeling dat arbeidsmigranten hier zelf melding gaan maken van misstanden?
Constaterende dat arbeidsmigranten vaak bang zijn om misstanden bij een werkgever/branche-organisatie te melden omdat ze afhankelijk zijn van de werkgever voor loon en huisvesting, hoe gaat u er met de sector voor zorgen dat deze mensen toch melding gaan maken?
Zal er bij het meldpunt ook hulp zijn om de problemen die gemeld worden (bijv. betaling van achterstallig loon, nieuw werk, alternatieve huisvesting) op te lossen? Zo ja, wie zal dit doen? Zo nee, waarom niet?
Komt er bij het meldpunt ook de mogelijkheid om melding te maken in andere talen dan Nederlands of Engels, zoals bijvoorbeeld in het Roemeens, Pools of Hongaars? Zo nee, hoe verwacht u dan dat arbeidsmigranten die geen Nederlands of Engels spreken toch melding kunnen maken?
Op welke manier gaat u ervoor zorgen dat dit meldpunt onder de aandacht wordt gebracht van arbeidsmigranten in de vleessector?
Welk deel van de arbeidsmigranten in de vleessector denkt u daarmee te kunnen bereiken?

Antwoord 4 tot en met 9

Het doel van het meldpunt is: sneller misstanden in de vlees- en uitzendsector signaleren en hier door de sector op acteren. Zodoende worden misstanden gecorrigeerd en kunnen malafide uitzenders op hun gedrag worden aangesproken. Het signaal van Nederlandse Arbeidsinspectie over een onderzoek naar 13 uitzendbureaus in de vleessector laat bij drie uitzenders grootschalig misbruik van het onverwijld opzeggen van een arbeidsovereenkomst om een dringende reden, zogenoemd «ontslag op staande voet» zien.⁴ Een meldpunt kan helpen dit soort misstanden eerder te signaleren en hierop actie te ondernemen.

Zoals aangegeven in de eerdergenoemde Kamerbrief hebben de COV, NEPLUVI, ABU en NBBU zich geïnteresseerd aan het inrichten van een meldpunt voor misstanden rond uitzendkrachten in de vleessector. Voor het beantwoorden van de vragen is ook informatie betrokken die bij hen is ingewonnen.

Op dit moment voeren zij gesprekken met andere partijen om informatie in te winnen en zogenoemde «best practices» in beeld te krijgen die helpen bij de inrichting van het meldpunt. De betrokken koepels uit vlees- en uitzendsector geven aan dat zij ernaar streven om hun meldpunt zo spoedig mogelijk na de zomer operationeel te hebben.

Op dit onderdeel heb ik geadviseerd om te onderzoeken hoe en of het meldpunt onderdeel kan worden gemaakt van de informatiepunten die vanuit «Work in NL» zijn of worden opgericht.⁵

Het is de bedoeling dat arbeidsmigranten zich vrij voelen om te melden, dit op een laagdrempelige manier kunnen doen en dat zij daarbij breder

³ Ontslag op staande voet onacceptabel - Nieuwsbericht - COV d.d. 24 mei 2024

⁴ <https://www.nlarbeidsinspectie.nl/publicaties/publicaties/2024/05/23/signaal-ontslag-staande-voet>

⁵ Informatiepunten | Work in NL. Dit zijn online en offline informatiepunten waar nieuwkomers terecht kunnen met vragen over onder andere werken, wonen en zorg in Nederland.

ondersteuning krijgen dan sec het melden van een misstand. Zo is het belangrijk dat arbeidsmigranten in het geval van misstanden ook alternatief werk en/of huisvesting aangeboden krijgen. Arbeidsmigranten moeten misstanden kunnen melden zonder de angst te hebben hun huis, loon of werk te verliezen wanneer zij misstanden melden. Daarom raad ik de vlees- en uitzendsector aan het meldpunt onderdeel te maken van het project «Work in NL», waarover ik uw Kamer heb geïnformeerd op 18 juni.⁶ In dit project wordt meertalige informatie en dienstverlening aan arbeidsmigranten gerealiseerd. Binnen het project «Work in NL» worden laagdrempelige informatiepunten (WIN-punten) gerealiseerd in de 35 arbeidsmarktregio's. Daarbij worden arbeidsmigranten geholpen met het brede scala aan problemen waar zij potentieel tegenaan kunnen lopen. Dit kan gebeuren vanuit de WIN-punten zelf, of in goede samenwerking met specialistische organisaties zoals het Juridisch Loket, FairWork en/of stichting Barka. Zoals u aangeeft, zijn sommige werknemers afhankelijk van hun werkgever voor huisvesting. Om deze reden zijn de WIN-punten onafhankelijk van de opdrachtgever, inlener of het uitzendbureau opgezet. Bij de WIN-punten werkt meertalig personeel, zodat werknemers die geen Engels of Nederlands spreken misstanden ook kunnen melden.

Het is de doelstelling om alle arbeidsmigranten die in potentie slachtoffer kunnen worden van misstanden in de uitzend- en vleessector te kunnen bereiken. De WIN-punten worden daarom onder de aandacht van medewerkers in de vleessector gebracht via vakbonden, opdrachtgevers en werkgeversorganisaties. Een goed voorbeeld hiervan is het WIN-punt Noordoost-Brabant dat al in contact is met een vleesproducent: Vion Food Group. Het WIN-punt Noordoost-Brabant gaat de samenwerking met Vion Food Group op inrichten dat het WIN-punt arbeidsmigranten in verschillende talen op de werkplek kan informeren. Dit maakt het voor arbeidsmigranten gemakkelijker hun weg naar het meldpunt te vinden.

Vraag 10

De afspraken zijn nu gemaakt met een aantal organisaties binnen de sector, hoe gaat u ervoor zorgen dat juist de bedrijven met slecht intenties (die mogelijk niet aan tafel zitten) aan de afspraken gehouden worden?

Antwoord 10

Malafide organisaties die zich niet aan de afspraken houden, kunnen door middel van het meldpunt worden gesignaleerd. Ik verwacht dat uitzendkoepele en de sector zelf niet met partijen willen werken waar structurele misstanden plaatsvinden. Daarnaast gaat de Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (Wtta) voor alle bedrijven gelden die arbeidskrachten ter beschikking stellen.

Vraag 11

Bedrijven waar veel misstanden voorkomen zullen er alles aan doen om deze misstanden te verhullen, hoe gaat u ervoor zorgen dat deze misstanden toch boven tafel komen?

Antwoord 11

Bedrijven die misstanden verhullen, kunnen door middel van het meldpunt vroegtijdig worden gesignaleerd. Daarnaast bekijk ik zoals toegezegd in de Kamerbrief de mogelijkheden voor het uitvoeren van een onderzoek naar de conglomeraten, structuren en onderlinge verbanden en verhoudingen in uitzend- en vleessector.

Vraag 12

Hoe gaat u ervoor zorgen dat malafide uitzendbureaus niet worden toegelaten tot het toelatingsstelsel, en dat inleners worden aangepakt die zich niets aantrekken van misstanden?

⁶ Kamerbrief over betere ondersteuning voor (EU-)arbeidsmigrant van 18 juni 2024

Antwoord 12

Het stelsel waarmee malafide organisaties in de uitzendmarkt kunnen worden aangepakt, wordt geïntroduceerd met de Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (Wtta). Dit wetsvoorstel is op dit moment in behandeling bij uw Kamer. Dit zogenoemde toelatingsstelsel bevat verschillende waarborgen om malafide uitzendbureaus van de uitleenmarkt te weren, zoals periodieke controles op naleving van de belangrijkste arbeids- en fiscale wetten, het voldoen van een waarborgsom van € 100.000 en aanvullende gegevensuitwisseling met onder andere de Arbeidsinspectie. Uitleners die zonder toelating arbeidskrachten uitleenen én inleners die zakendoen met niet-toegelaten uitleners kunnen boetes krijgen van de Arbeidsinspectie. Zo kunnen zowel malafide uitzendbureaus als inleners worden aangepakt.